

UNIwersytet Medyczny w Lublinie
Medical University of Lublin
KATEDRA I ZAKŁAD PERIODONTOLOGII
Chair and Department of Periodontology
ul. Karmelicka 7, 20-081 Lublin, tel./fax (081) 528 79 11
e-mail: periodontologia@tlen.pl

Kierownik Katedry: prof. zw. dr hab. n. med. Joanna Wysocka-Miszczuk

Lublin, 2.11.2016 r.

Ocena rozprawy doktorskiej
lek. dent. Jacka Żurka
z Katedry i Zakładu Chirurgii Stomatologicznej UM
im. Piastów Śląskich we Wrocławiu

Tytuł pracy: „Kliniczna ocena pokrycia mnogich recesji dziąsłowych przy użyciu allogenicznego biostatycznego przeszczepu powięzi szerokiej uda”.

Promotor pracy: prof. dr hab. Marzena Dominiak

Obnażone powierzchnie korzeni zębów stanowią nie tylko problem estetyczny, szczególnie przy wysokiej linii uśmiechu pacjenta, ale predysponują do wystąpienia ubytków zarówno próchnicowego, jak i niepróchnicowego pochodzenia. Towarzyszy im często nadwrażliwość zębiny i stąd wymagają one szczególnego postępowania higienicznego.

W związku ze wzrostem wymagań estetycznych pacjentów, zwiększa się liczba osób oczekujących rozwiązania tego problemu, co stanowi nowe wyzwanie dla współczesnej periodontologii. Bezpośrednim wskazaniem do chirurgicznego leczenia recesji dziąsłowej są przypadki, kiedy recesja stanowi dla pacjenta poważny problem natury estetycznej, jeśli postępuje i jest aktywna oraz towarzyszy jej nadwrażliwość powierzchni korzenia i istnieje przewlekłe zapalenie tkanek dziąsła lub zagrożenie próchnicą cementu korzeniowego.

Zastosowanie najbardziej odpowiedniego postępowania chirurgicznego mającego na celu pokrycie recesji dziąsła, wymaga starannego rozważenia wszystkich aktualnie znanych metod, stosowanych we współczesnej chirurgii śluzówkowo-dziąsłowej. Celem klinicznym wybranej metody leczenia, powinien być możliwie najmniejszy zakres ingerencji i traumatyzacji

chirurgicznej tkanek przyzębia, przy równoczesnym osiągnięciu pełnego pokrycia, zadowalającego również pacjenta.

Dlatego też **temat rozprawy** doktorskiej podjętej przez Autora, uważam za bardzo aktualny, celowy i mający niebagatelny aspekt społeczny.

Oceniana praca zawiera wraz z załącznikami – 79 stron opracowanego komputeropisu.

Składa się ona z 9-ciu rozdziałów, z licznymi podrozdziałami, ułożonych zgodnie z ogólnie przyjętą metodologią pisanie prac doktorskich.

Podstawę rozprawy doktorskiej, stanowi spójny tematycznie, cykl 3 oryginalnych prac, dotyczących jednej ze stosowanych przez Autora metod pokrywania mnogich recesji dziąsłowych, przy użyciu allogenicznego przeszczepu powięzi szerokiej uda. Wszystkie prace zostały opublikowane w recenzowanych czasopismach naukowych w języku angielskim i posiadają sumarycznie: **IF=3,743** oraz **75 pkt. MNiSW**. W dwóch pracach Doktorant jest pierwszym autorem, natomiast w jednej z nich – drugim, a jego wkład w wykonanie publikowanego materiału, był dominujący – co zostało potwierdzone stosownymi oświadczeniami pozostałych współautorów, zamieszczonymi na końcu pracy doktorskiej, w rozdziale „Załączniki”.

Spis treści napisany jest poprawnie i zgodnie z przyjętymi zasadami.

Opracowanie otwiera dobry, rzeczowy **wstęp**, połączony z przeglądem piśmiennictwa.

W rozdziale tym, liczącym 8 stron, Autor dość szczegółowo i dokładnie wprowadza czytającego w cztery grupy technik zabiegowych, stosowanych w celu pokrycia recesji dziąsła. Szczególny nacisk kładzie On, na substytuty tkanki łącznej, które są obecnie optymalną alternatywą, stosowaną w leczeniu chirurgicznym mnogich recesji dziąsłowych.

W rozdziale pt.: „**Założenia**”, Doktorant bardzo logicznie i dokładnie tłumaczy, co i dlaczego – było głównym założeniem pracy.

Autor w pracy, chciał wykazać, iż opisana przez Niego procedura, przebiegająca z użyciem materiału allogennego, może być z etycznego punktu widzenia korzystniejszą alternatywą dla metod opartych na pobieraniu podnabłonkowej tkanki łącznej z podniebienia.

Oprócz tego, w rozdziale nr 3, Autor opisał trzy **cele pracy, cyt.**:

„ 1. Ocena histologiczna powięzi szerokiej uda w hodowli fibroblastów dziąsłowych wysianych w warunkach in vitro.

2. Ocena histologiczna przebudowy w tkankę łączną dziąsła, allogenicznego biostatycznego przeszczepu powięzi szerokiej uda zastosowanej w zabiegach pokrywania mnogich recesji dziąsłowych metodą tunelową – badanie ex vivo.

3. Ocena kliniczna skuteczności pokrycia mnogich recesji dziąsłowych klasy I i II wg Millera z wykorzystaniem allogenicznego biostatycznego przeszczepu powięzi szerokiej uda po 3 i 6 miesiącach od wykonanych zabiegów.”

W rozdziale 4-tym, znajduje się **piśmiennictwo** do wstępu, w liczbie 56 pozycji, zarówno polsko jak i anglojęzyczne, głównie z ostatnich dwudziestu lat, choć kilka artykułów zostało opublikowanych w latach pięćdziesiątych, sześćdziesiątych oraz siedemdziesiątych ubiegłego stulecia.

W dalszej części pracy (rozdział 5-ty), Autor umieścił na 6-ciu stronach tekstu, **streszczenia** w języku polskim, oraz angielskim. Są one napisane poprawnie, jasno i przejrzysto.

Następnie, w rozdziale 7-mym, pt. „**Publikacje**”, znajdują się trzy prace naukowe, stanowiące podstawę rozprawy doktorskiej.

Cykl tych publikacji, podzielony jest na trzy części. Badaniem zostały objęte osoby dorosłe, obojga płci, nieobciążone chorobami ogólnoustrojowymi, u których występowały co najmniej dwie recesje dziąsłowe klasy I lub II wg Millera.

Na powyższe badania, Autor uzyskał zgodę Komisji Bioetycznych działających przy SUM w Katowicach oraz przy UMW.

Pierwsza praca, pt. „The use of a biostatic fascia lata thigh allograft as a scaffold for autologous human culture of fibroblasts – An in vitro study”, została opublikowana w Annals of Anatomy 199 (2015) 104-108 (IF=1,43, pkt. MNiSW/KBN=30).

Przedstawiono w niej reakcje fibroblastów dziąsłowych na powięzi szerokiej uda, w warunkach in vitro. Po wykonaniu wielu odpowiednich badań laboratoryjnych, Doktorant i wsp., doszli do udowodnionego w pracy wniosku, iż powięź szeroka uda, może być z powodzeniem stosowana, jako rusztowanie dla autologicznych fibroblastów dziąsłowych.

Celem **drugiej publikacji**, pt.: „Multiple gingival recession coverage with an allogeneic biostatic fascia lata graft using the tunnel technique – A histological assessment”, również opublikowanej w Annals of Anatomy 204 (2016) 63-70 (IF=1,43, pkt. MNiSW/KBN=30), była ocena histologiczna tkanek w miejscu bioreczym, po zastosowaniu allogenicznego przeszczepu powięzi szerokiej uda (FLA), w zabiegach pokrywania mnogich recesji dziąsłowych oraz augmentacji dziąseł, w różnych okresach inkorporacji. Jak wynika z przedstawionych, w powyższej pracy badań, użyty FLA, był dobrze tolerowany przez tkanki gospodarza i nie wywołał on w żadnym przypadku i w żadnym momencie obserwacji – jakiegokolwiek reakcji na ciało obce.

Natomiast w **trzecim artykule**, pt. „A preliminary clinical comparison of the use of Fascia Lata Allograft and autogenous connective tissue graft in multiple gingival recession coverage based on the tunnel technique”, przyjętym do druku w Advances in Clinical and Experimental Medicine ACEM-01045-2015-02 15 (IF=1,095, pkt. MNiSW/KBN=15), opisano kliniczne zastosowanie allogenicznego biostatycznego przeszczepu powięzi szerokiej uda, jako substytutu – z podobnym efektem klinicznym – przeszczepu autogennej tkanki łącznej, przy pokrywaniu mnogich recesji dziąsłowych klasy I i II wg Millera.

Wszystkie, wyżej omówione prace, opatrzone są wieloma bardzo wyraźnymi, niezmiernie interesującymi zdjęciami klinicznymi, histologicznymi i laboratoryjnymi, obrazującymi opisywaną bardzo nowatorską metodę chirurgicznego pokrywania mnogich recesji dziąsłowych.

Pracę kończą trzy podsumowujące, logiczne, krótkie i zwięzłe **wnioski**, wypływające bezpośrednio z przeprowadzonych i opisanych w cyklu prac – badań. Są one merytorycznie uzasadnione i wskazują na to, iż założone przez Doktoranta w pracach, cele badawcze, zostały w pełni osiągnięte.

Rozdział 9-ty, to „Załączniki”, w których znajdują się oświadczenia współautorów prac, opinie Komisji Bioetycznych oraz informacje o całkowitym dorobku Doktoranta. Na podkreślenie zasługuje liczba publikacji pełnotekstowych, równa 12-cie, oraz streszczeń=5, o łącznym IF=2,737 oraz pkt. MNiSW/KBN=69.

W dalszej części dysertacji znajduje się bardzo interesujące i potrzebne lekarzom praktykom, zgłoszenie patentowe projektu wynalazczego, pt. „Sposób przygotowania błony łącznotkankowej dla celów regeneracji tkanek, zwłaszcza w obrębie jamy ustnej”.

W Załączniku, w celu udokumentowania swego niezwykle dojrzałego i interesującego dorobku naukowego, Doktorant umieścił także najważniejsze dwa Dyplomy, oraz plakaty z konferencji międzynarodowych IENA 2013 i EUROPERIO 2015.

Z obowiązku recenzenta, sugeruję jedynie rezygnację z niezbyt najnowszych pozycji piśmiennictwa (lata sześćdziesiąte, siedemdziesiąte i osiemdziesiąte ubiegłego stulecia), użytych w tekście dysertacji.

Podczas dokładnej analizy tekstu dołączonego do omówienia cyklu przedstawionych prac, znalazłam również kilka drobnych błędów literowych i stylistycznych oraz niejasnych sformułowań, które przekażę osobiście Autorowi, w celu ich poprawy.

Chciałabym jednak podkreślić, że wszystkie moje uwagi i sugestie, nie odnoszą się właściwie do merytorycznej strony pracy, ani w żaden sposób nie obniżają jej wartości. Dotyczą one raczej metodyki pisowni naukowej oraz błędów komputerowych, które z pewnością łatwo zostaną usunięte. Nieliczne moje uwagi, wynikają jedynie z sympatii do młodych naukowców oraz z obowiązku i gorliwości recenzenta, a małe niedociągnięcia w pracy – z drobnego, młodzieńczego „bałaganiarstwa naukowego” Doktoranta.

Reasumując całość dysertacji, oceniam ją pozytywnie i bardzo wysoko. Na szczególne podkreślenie zasługuje opracowanie bardzo nowatorskiej, i – jak wynika z przeprowadzonych przez Doktoranta licznych badań – niezmiernie przydatnej w zawodowym życiu codziennym stomatologów – praktyków – metody pokrywania mnogich recesji dziąsła. Godny podkreślenia jest również duży wkład pracy w wielokierunkowe badania pacjentów oraz szczegółowa analiza

otrzymanych wyników, które w cyklu przedstawionych prac, zostały starannie udokumentowane i bardzo przejrzysto zilustrowane.

Uważam, iż zarówno opracowana nowatorska metoda kliniczna, podjęty przez Doktoranta temat badawczy, jego założenia, jak i rozwiązania, wskazują na dużą umiejętność prowadzenia przez Niego pracy badawczej i naukowej, a także pracy w zespole. Otrzymane wyniki badań oraz cały dorobek naukowy Doktoranta, podkreślają nowatorstwo i zasadność tego przedsięwzięcia. Dotyczą one bowiem problemów medycznie oraz społecznie – bardzo ważnych i wymagających pilnych dalszych opracowań, obserwacji i rozwiązań.

Cała dysertacja, wraz z cyklem prac, napisane są przejrzysto, poprawnym językiem polskim, angielskim, naukowym i medycznym. Świadczy ona o dużej dociekliwości, wiedzy, pasji i pracowitości Autora.

Reasumując stwierdzam, iż przedstawiona mi do oceny praca pt.: „**Ocena kliniczna pokrycia recesji dziąsłowych przy użyciu allogenicznego biostatycznego przeszczepu powięzi szerokiej uda**”, w pełni odpowiada wszystkim ustawowym i naukowym wymaganiom, stawianym rozprawom na stopień doktora nauk medycznych, i na tej podstawie, mam zaszczyt przedstawić Pani Dziekan i Wysokiej Radzie Wydziału Lekarsko-Stomatologicznego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu wniosek, o dopuszczenie **lek. dent. Jacka Żurka** do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Z poważaniem,

Prof. dr hab. n. med. Joanna Wysokińska-Miszcuk

Recenzent rozprawy doktorskiej